

VEIKLOS TĘSTINUMO VALDYMO SISTEMOS SUKŪRIMAS IR ĮDIEGIMAS TECHNINĖ SPECIFIKACIJA

I. PIRKIMO OBJEKTAS

1. **Pirkimo objektas** – akcinės bendrovės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos (toliau – Uosto direkcija, Pirkėjas arba įmonė) veiklos tęstinumo valdymo sistemos, atitinkančios tarptautinio standarto ISO 22301:2019 reikalavimus, sukūrimo ir įdiegimo paslauga (toliau – Paslauga):

1.1. Tiekėjas turi sukurti, parengti reikiamus dokumentus ir įdiegti Pirkėjo įmonėje veiklos tęstinumo valdymo sistemą (angl. *Business Continuity Management System*, toliau – VTVS) įmonės veiklos ir valdymo procesams apsaugoti ir atkurti esant išoriniam ar vidiniam poveikiui;

1.2. Tiekėjas turi apmokyti įmonės darbuotojus, parengti mokomąją medžiagą, ją pateikti ir perteikti ta apimtimi, kiek būtina ir reikalinga VTVS įdiegti, efektyviai taikyti ir užtikrinti nuolatinį palaikymą bei atnaujinimą.

1.3. Tiekėjas turi įvertinti grėsmes ir rizikas Pirkėjo įmonei bei poveikį kritiniams veiklos procesams ir parengti veiklos tęstinumo valdymo planą;

1.4. VTVS diegimo metu Tiekėjas turi suteikti konsultacijas ir pagalbą įmonės darbuotojams visais VTVS diegimo klausimais;

1.5. Tiekėjas turi atlikti bandomąjį VTVS atitikties ISO 22301 standartui vertinimą, parengti vadybinę vertinamąją ataskaitą ir korekcinius veiksmus;

1.6. VTVS turi būti sukurta, įdiegta ir įgyvendinta šioje techninėje specifikacijoje nustatyta tvarka bei apimtimi per sutartyje nustatytą sutartinių įsipareigojimų vykdymo terminą ir užtikrinti sertifikavimo pagal ISO 22301:2019 standartą galimybę.

II. PASLAUGOS TEIKIMO APIMTIS IR SĄLYGOS

2. VTVS turi būti pritaikyta įmonės veiklos aplinkai ir valdymo struktūrai, atitikti įmonės veiklos tikslus ir funkcijas.

3. Tiekėjas turi:

3.1. išanalizuoti įmonės veiklos situaciją, nustatyti svarbiausius veiklos procesus;

3.2. suformuoti įmonės veiklos tęstinumo valdymo strategiją;

3.3. parengti šiuos VTVS dokumentus:

3.3.1. veiklos tęstinumo politiką;

3.3.2. rizikų analizės ataskaitą;

3.3.3. veiklos tęstinumo valdymo planą;

3.3.4. veiklos tęstinumo vertinimo tvarką ir metodologiją;

3.3.5. mokymų medžiagą;

3.3.6. Veiklos tęstinumo valdymo plano bandymo pratybų protokolus.

3.4. parengti įmonės VTVS diegimo planą, aprašyti ir įdiegti veiklos tęstinumo valdymo procedūras įmonės veiklos ir valdymo sistemoje;

3.5. apmokyti darbuotojus;

3.6. organizuoti veiklos tęstinumo valdymo pratybas (išbandymą);

3.7. parengti įmonės veiklos tęstinumo valdymo sistemą sertifikavimo atitikties vertinimui atlikti.

4. VTVS turi būti sukurta ir įdiegta vadovaujantis ISO 22301 standarto reikalavimus atitinkančiomis metodikomis, atitikti nustatytą struktūrą ir pritaikyta Pirkėjo veiklos sričiai.

5. VTVS turi užtikrinti įmonės veiklos tęstinumo valdymą, grėsmių ir poveikio vertinimą, atitinkantį reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus Pirkėjo veiklos srityje.

6. VTVS turi būti kompleksiskai veikianti įmonės veiklos valdymo ir tarpusavyje sąveikaujančių procedūrų tvarka, kuri nustato, kaip įmonės darbuotojai turi veikti reaguodami į netikėtą įmonės veiklai padėtį, aplinkybes, pavojų, avariją ar kitokį nuo įmonės veiklos sprendimų nepriklausantį poveikį, dėl kurio sutrikdoma įmonės veiklos organizavimo ir vykdymo sistema, darbo režimas, apribojami ištekliai arba jų prieiga ir įmonė nebegalės tinkamai vykdyti funkcijų.

7. **Poveikio vertinimas** turi remtis duomenimis apie grėsmes ir ankstesnius įvykius, susijusius su Pirkėjo įmonės veiklos patirtimi, Nacionaline rizikos analize. Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė turi būti neatsiejama poveikio vertinimo dalis.

8. **Veiklos tęstinumo valdymo planas** (angl. *Bussines Continuity Plan*, toliau – Planas), Pirkėjo Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas (angl. *Emergency Response Plan*), Pirkėjo pagrindinių veiklos procesų bei informacinių ir ryšių sistemų atkūrimo planai (angl. *Disaster Recovery Plan*) ir procedūros (toliau – atsako priemonių dokumentai) turi būti suderinti ir veikti kaip integrali VTVS dalis. Tiekėjas turi įvertinti turimus parengtus Pirkėjo atsako priemonių dokumentus, identifikuoti ir aptarti su Pirkėju trūkstamas Pirkėjo parengtų atsako dokumentų procedūras ir veikimo instrukcijas, kurias turi patikslinti Pirkėjas.

9. Plane turi būti numatytos procedūros ir veiksmai modeliuojant įvairias įmonės veiklos situacijas ir atsižvelgiant į jų tikimybę (dažnumą), poveikio pobūdį ir laipsnį (mastą). Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų atvejais vadovaujamosi teisės aktais, Pirkėjo veiklos sričiai nustatytais kriterijais ir rodikliais.

10. Plane turi būti pateiktas toks skaičius situacijų ir scenarijų, kuris apimtų visus įmonės veiklos tęstinumui kritinius veiklos ir valdymo procesus ir jų atkūrimą bent iki minimalių įmonei priimtinių ribų. Kritinių procesų ir paslaugų rodiklius Tiekėjo darbuotojai aptaria su procesų savininkais.

11. Veikimo procedūros ir instrukcijos turi apimti darbuotojų ir padalinių vaidmenis, logine seka išdėstytus jų veiksmus per laiką ir veiksmingas informavimo priemones, įmonės vidaus sąveikos mechanizmus bei sąveiką su kritinių paslaugų išorės teikėjais.

12. Planas turi:

12.1. užtikrinti įmonės veiklai reikalingą infrastruktūrą ir priemones, reikalingas įmonės veiklos procesams funkcionuoti;

12.2. užtikrinti įmonės veiklos funkcijų ir svarbiausių procesų valdymą ir atkūrimą per teisės aktais ar vidiniais veiklos dokumentais nustatytą ar kitą su proceso savininkais suderintą priimtina laikotarpį ar rodiklius;

12.3. užtikrinti svarbiausių IT ir laivybos valdymo ryšių ir informacinės infrastruktūros funkcijų veikimą ir prieigą;

12.4. išsaugoti įmonės duomenis veiklos tęstinumui užtikrinti reikalinga apimtimi ir užtikrinti jų prieigą.

13. Veiklos tęstinumo valdymo plano išbandymo (testavimo) scenarijai ir trukmė turi būti pakankami, siekiant įsitikinti veiklos tęstinumo procedūrų veiksmingumu. Baigus diegti VTVS, ji turi būti visiškai parengta sertifikavimo auditui atlikti.

III. VEIKLOS TĘSTINUMO VALDYMO SISTEMOS SUKŪRIMO IR ĮDIEGIMO TVARKA

14. Tiekėjas Paslaugą turi suteikti dalimis ir etapais įvykdydamas iškeltus uždavinius ir pasiekti laukiamą rezultatą sutartyje ir šioje techninėje specifikacijoje nustatytais sąlygomis. Paslaugos etapų eilės tvarka gali skirtis, jei Tiekėjas užtikrina (įrodo) efektyvesnį ir greitesnį paslaugos suteikimą bei VTVS įdiegimą šios techninės specifikacijos 1-ame punkte (Pirkimo objektas) nustatyta apimtimi.

15. VTVS sukūrimo ir įdiegimo metu Tiekėjas ir Pirkėjo darbuotojai bendradarbiauja teikdami būtina informaciją, reikalingą VTVS sukurti ir įdiegti. Konsultacijos turi būti suteiktos tokia pat forma kaip ir pateiktas Pirkėjo paklausimas. Konsultacija telefonu suteikiama per 3 darbo dienas, o atsakymai į paklausimus raštu pateikiami per 5 darbo dienas. Teikiant įmonės valdomą informaciją vadovaujamosi principu „būtina žinoti“. VTVS dokumentai parengiami, konsultacijos teikiamos ir susirašinėjama lietuvių kalba.

16. Tiekėjas turi suteikti Pirkėjui Paslaugą dalimis tokiais pagrindiniais etapais ir atlikti šiuos uždavinius:

Etapas	Etapo uždavinys	Atliekama veikla ir laukiamas rezultatas
1 dalis. Pirkėjo veiklos tęstinumo valdymo analizė		
16.1. Esamos Pirkėjo veiklos tęstinumo situacijos analizė ir VTVS procesų nustatymas.	Nustatyti esamą veiklos tęstinumo valdymo situaciją (būklę, brandą) įmonėje ir suplanuoti VTVS diegimą.	Tiekėjas: 16.1.1. išanalizuoja Pirkėjo veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus dėl veiklos tęstinumo; 16.1.2. išanalizuoja esamus veiklos tęstinumo valdymo duomenis ir reikalavimus; 16.1.3. atlieka darbuotojų interviu (pagal poreikį); 16.1.4. parengia reikiamų dokumentų sąrašą; 16.1.5. sudaro reikalingų įmonėje vaidmenų sąrašus, parengia jiems reikalavimus ir vaidmenų aprašymus; 16.1.6. parengia atliktos analizės ataskaitą; 16.1.7. sudaro reikiamų dokumentų ir procedūrų parengimo grafiką.
2 dalis. Veiklos tęstinumo valdymo sistemos parengimas		
16.2. Veiklos tęstinumo valdymo politikos ir VTVS procesų aprašymų parengimas.	Nustatyti pagrindinius veiklos tęstinumo valdymo principus ir reikalavimus.	Tiekėjas: 16.2.1. parengia veiklos tęstinumo valdymo politikos projektą; veiklos tęstinumo valdymo politika turi apimti šias sritis: – veiklos tęstinumo valdymo svarbą įmonei; – VTVS apimtį; – VTVS organizacinę struktūrą; – VTVS sudarančius dokumentus; – poreikį tinkamai užtikrinti veiklos tęstinumo valdymą; – veiklos tęstinumo valdymo organizavimą; – įmonės vadovybės požiūrį į veiklos tęstinumo valdymą. 16.2.2. parengia veiklos tęstinumo valdymo politiką įgyvendinančių tvarkų projektus; 16.2.3. parengia veiklos procesų poveikio vertinimo (angl. <i>Business Impact Analysis</i>) metodikos projektą ir jį suderina su Pirkėjo atsakingais darbuotojais; 16.2.4. parengia VTVS stebėjimo, matavimo ir kontrolės tvarkos projektą;

		<p>16.2.5. parengia VTVS atitikties vertinimo tvarkos projektą;</p> <p>16.2.6. parengia VTVS vadybinės vertinamosios analizės tvarkos projektą;</p> <p>16.2.7. suderina veiklos tęstinumo valdymo politikos, veiklos tęstinumo valdymo politiką įgyvendinančių tvarkų ir kitų parengtų dokumentų projektus su atsakingais Pirkėjo darbuotojais.</p>
16.3. Veiklos procesų poveikio vertinimas (angl. <i>Business Impact Analysis</i>)	Nustatyti ir įvertinti svarbiausius Pirkėjo veiklos procesus ir jų poveikį.	<p>Tiekėjas:</p> <p>16.3.1. atrenka svarbiausius įmonės veiklos procesus, sudaro sąrašus, nustato jų savininkus, supažindina atsakingus darbuotojus su VTVS diegimo tvarka;</p> <p>16.3.2. išanalizuoja esamą riziką ir galimą poveikį, nustato poveikio ir pavojaus laipsnį ir įvykio tikimybę, sudaro jų „žemėlapi“;</p> <p>16.3.3. atlieka svarbiausių įmonės veiklos procesų, grėsmių poveikio ir rizikų vertinimą;</p> <p>16.3.4. kartu su svarbiausių procesų savininkais nustato ir suderina kritinius rodiklius (angl. <i>Recovery Point Objective</i> (RPO), <i>Recovery Time Objective</i> (RTO), <i>Maximum Tolerable Period of Disruption</i> (MTPD) ir <i>Minimum Business Continuity Objective</i> (MBCO));</p> <p>16.3.5. parengia rizikų vertinimo ataskaitą.</p>
16.4. VTVS stebėjimo, matavimo ir kontrolės plano parengimas.	Parengti VTVS stebėjimo, matavimo ir kontrolės planą.	<p>Tiekėjas:</p> <p>16.4.1. parengia ir suderina VTVS stebėjimo, matavimo ir kontrolės planą.</p>
3 dalis. Veiklos tęstinumo valdymo plano parengimas ir išbandymas		
16.5. Veiklos tęstinumo valdymo plano parengimas.	Parengti ir išbandyti Veiklos tęstinumo valdymo planą.	<p>Tiekėjas:</p> <p>16.5.1. Parengia ir suderina veiklos tęstinumo valdymo planą ir pagrindinių veiklos procesų atkūrimo iki minimalaus veiklos pajėgumo (MBCO) planą.</p> <p>16.5.2. parengia ir atlieka veiklos tęstinumo valdymo plano išbandymą (testavimą), parengia bei suderina ataskaitą;</p>

		16.5.3. parengia ir suderina Veiklos tęstinumo valdymo plano korekcijas.
16.6. Pirkėjo darbuotojų apmokymas.	Supažindinti įmonės darbuotojus su įdiegta VTVS.	Tiekėjas: 16.6.1. parengia ir pateikia mokymo medžiagą bei surengia mokymus, kuriuose supažindina įmonės darbuotojus (iki 30 darbuotojų) su įdiegta VTVS; 16.6.2. parengia ir pateikia mokymo medžiagą bei surengia mokymus, kuriuose supažindina atsakingus procesų savininkus (saugos, rizikų valdymo, atitikties vertinimo ir pan. darbuotojus) su VTVS atitikties vertinimo organizavimo tvarka bei reikalavimais ISO 22301:2019 sertifikatu gauti.
4 dalis. Veiklos tęstinumo valdymo sistemos atitikties įvertinimas, vertinamoji analizė ir koregavimas		
16.7. VTVS atitikties vertinimo atlikimas.	Atlikti VTVS atitikties bandomąjį vertinimą ir parengti ataskaitą.	Tiekėjas: 16.7.1. kartu su atsakingais įmonės darbuotojais atlieka VTVS atitikties bandomąjį vertinimą; 16.7.2. parengia VTVS vertinimo ataskaitą ir pateikia rekomendacijas nustatytiems neatitikimams pašalinti.
16.8. Vadybinė vertinamoji analizė pagal ISO 22301 reikalavimus.	Atlikti vadybinę vertinamąją analizę.	Tiekėjas: 16.8.1. Konsultuoja ir padeda atsakingiems įmonės darbuotojams pasirengti vadybinei vertinamajai analizei; pasiruošimas turi apimti šias ir kitas temas, kurias rekomenduoja Tiekėjas: – VTVS vertinimo rezultatai; – metodai, procedūros ir priemonės siekiant pagerinti VTVS veikimą ir veiksmingumą; – VTVS veiksmingumo matavimo rezultatai; – svarbiausių veiklos procesų poveikio vertinimo (angl. Business Impact Analysis (BIA)) rezultatų aptarimas; – VTVS koregavimo ir prevencinių veiksmų būklė; – pasikeitusios sąlygos, įskaitant teisės ir kitus reikalavimus, susijusius su veiklos tęstinumo valdymo pakeitimais ir aspektais dėl pasikeitusių veiklos sąlygų;

		<ul style="list-style-type: none"> – kitos rekomendacijos, kaip gerinti VTVS; – kitas temas, kurias rekomenduoja Tiekėjas ir kurios būtinos išmanyti veiksmingai taikant VTVS įmonėje; <p>16.8.2. supažindina atsakingus Pirkėjo darbuotojus su vadybinės vertinamosios analizės eiga, konsultuoja juos dėl vadybinės vertinamosios analizės protokolo parengimo;</p> <p>16.8.3. organizuoja ir atlieka vadybinę vertinamąją analizę;</p> <p>16.8.4. parengia vadybinės vertinamosios analizės protokolą.</p>
16.9. Vadybinės analizės ir atitikties vertinimo metu numatytų korekcinų veiksmų įgyvendinimas.	Parengti koregavimo veiksmų aprašą.	<p>Tiekėjas:</p> <p>16.9.1. parengia koregavimo veiksmų planą – aprašą;</p> <p>16.9.2. suderina koregavimo veiksmų planą su atsakingais darbuotojais.</p>
5 dalis. Pasirengimas sertifikavimui		
16.10. Pasirengimas sertifikavimo atitikties vertinimui ir pagalba sertifikavimo vertinimo metu.	Parengti Pirkėjo VTVS sertifikavimui ir padėti atlikti būtinas veiklas.	<p>Tiekėjas:</p> <p>16.10.1. peržiūri VTVS dokumentus ir jų rezultatus;</p> <p>16.10.2. įvertina pasirengimą sertifikavimui;</p> <p>16.10.3. teikia pagalbą ir konsultuoja sertifikavimo metu;</p> <p>16.10.4. parengia sertifikavimo vertinimo metu nustatytų neatitiktį šalinimo planą, teikia pagalbą jas šalinant ir (ar) ištaiso trūkumus.</p>

Plano rengimo proceso tikslai.

17. Rengdamas planą Tiekėjas turi laikytis šių plano proceso tikslų:

- 17.1. reagavimas laiku į įvykį;
- 17.2. kuo greitesnis veiklos atkūrimas;
- 17.3. reagavimo į įvykį proceso formavimas;
- 17.4. procedūrų, standartų apibrėžimas;
- 17.5. neigiamo įvykio poveikio veiklos procesams mažinimas;
- 17.6. darbuotojų sveikatos ir gyvybės išsaugojimas;
- 17.7. racionalus išteklių naudojimas;
- 17.8. su poveikiu susijusių nuostolių mažinimas;
- 17.9. veiklos prastovų mažinimas;
- 17.10. veiklos atsigavimo (atkūrimo) laiko sutrumpinimas.

Plano rengimo proceso uždutys.

18. Rengdamas planą Tiekėjas turi laikytis šių plano proceso uždutų:

- 18.1. proceso organizavimas;
  - 18.2. poveikio ir nuostolių klasifikavimas;
  - 18.3. poveikio rodiklių apibrėžimas;
  - 18.4. darbuotojų atsakomybės ir įsitraukimo lygio nustatymas;
  - 18.5. veiklos, skirtos laiku aptikti ir identifikuoti poveikį, organizavimas;
  - 18.6. veiklos atkūrimo po įvykio sudarymas;
  - 18.7. įvykių situacijų scenarijų formavimas;
  - 18.8. poveikio šalinimo veiklos organizavimas;
  - 18.9. pasekmių šalinimo veiklos organizavimas;
  - 18.10. veiklos procesų atkūrimo veiklos organizavimas;
  - 18.11. veiklos, skirtos įvykio priežastims tirti, organizavimas;
  - 18.12. valdymo ir komunikacijos veiklos organizavimas;
  - 18.13. reagavimo veiklos organizavimas;
  - 18.14. sąveikos su kitais veiklos procesais organizavimas;
  - 18.15. sąveikos su kitais veiklos proceso dalyviais atkūrimas;
  - 18.16. atsigavimo po veiklos atkūrimo proceso optimizavimas;
  - 18.17. testavimo scenarijų organizavimas.
-